

Wat heb je geleerd?

Natuurlijke buren

Je hebt ontdekt hoe dieren en planten zijn aangepast aan hun omgeving en hun taak. Je weet nu bijvoorbeeld hoe dieren de winter overleven. En hoe planten en bomen zich tegen kou en verdamping beschermen. De natuur en het dierenrijk hebben geen geheimen meer voor jou!

Dieren passen zich aan

Jagers hebben **klauwen** om prooidieren te vangen. Prooidieren **beschermen** zichzelf. Ze hebben bijvoorbeeld een **schutkleur**. Denk maar aan een groene rups op een groen blaadje. Vissen halen met hun **kieuwen** onder water adem.

De winter overleven

Dieren overleven de winter ieder op hun eigen manier. **Trekvogels** trekken 's winters naar warmere landen. Sommige dieren krijgen een **wintervacht**. De egel en de kikker gaan in **winterslaap**. Een eekhoorn verzamelt in de herfst een **voedselvoorraad**. Daarvan eet hij in de winter.

Planten drinken water

Planten drinken water door hun **wortelstelsel**. Uit de **bladeren** **verdamp**t het water. Sommige struiken en naaldbomen verdampen weinig water. Cactussen en vetplanten houden water vast.

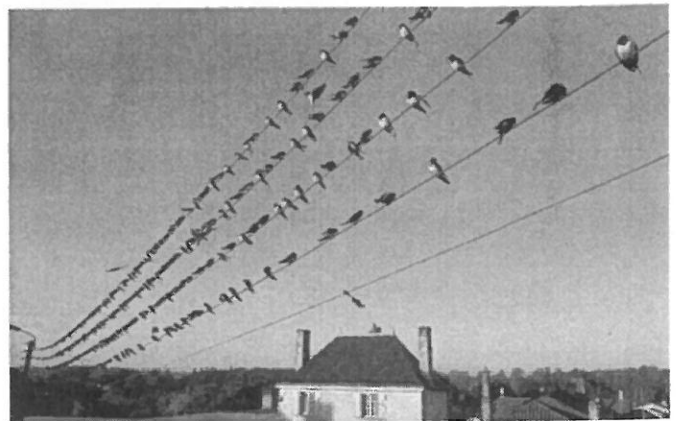
Tegen de kou

In de winter kan een plant niet drinken. Veel bomen **verliezen** daarom hun **bladeren**. Sommige planten overwinteren als een **bol**, een **knol** of een **wortelstok**. In het voorjaar

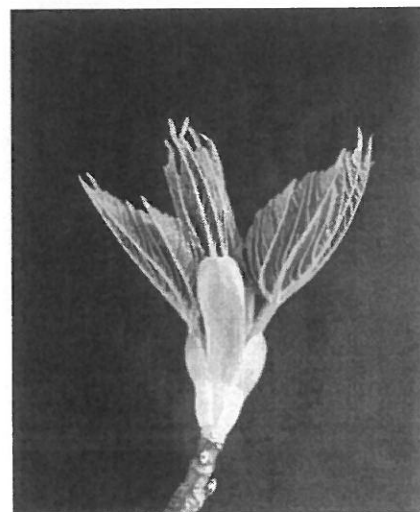
groeit hier de nieuwe plant uit. Sommige planten gaan dood. Maar uit hun **zaden** groeien nieuwe plantjes.

Een hond heeft een goede neus. Daarmee ruikt hij zijn prooi.

Deze zwaluwen verzamelen zich voor de trek naar het zuiden.

In het voorjaar komen er nieuwe bladeren aan de bomen.

Thema 3 Planten en dieren

Les 1

De kieuwen

Een deel van een vis vlak achter de kop, waardoor hij ademt. Een vis kan boven water niet ademen. Daarvoor hebben dieren longen nodig.

De klauwen

Een poot van een dier met nagels. Bijvoorbeeld een kat heeft scherpe klauwen.

De schutkleur

Een kleur die zorgt dat je in de omgeving niet gezien wordt. Een rups is net zo groen als het blaadje waarop hij leeft.

Les 2

De trekvogels

Vogels die in de winter naar warmere gebieden vliegen. Bijvoorbeeld een zwaluw vliegt in de winter naar Afrika.

De voedselvoorraad

Een verzameling van eten, verzameld door een mens of dier. Een eekhoorn verzamelt eikels in een holle boom of een gat in de grond.

De winterslaap

De toestand van rust van sommige dieren in de winter, waardoor ze geen eten nodig hebben. Een vleermuis slaapt de hele winter in een donkere grot.

De wintervacht

De vacht die een dier in de winter krijgt, waardoor het zich goed warm kan houden. Een schaap kan in de winter buiten staan. Hij heeft een wintervacht.

Woordenschat (blad 1 van 2)

Naam _____

Woordenboekje

de woestijn *een heel warm gebied met alleen maar zand, omdat er bijna geen bomen of planten kunnen groeien*

In Noord-Afrika ligt een woestijn. Deze woestijn heet de Sahara.

de jager *een dier dat wilde dieren vangt om op te eten. Ook een mens jaagt soms*

De leeuw is een jager. Hij jaagt op wilde dieren.

de prooi *een dier dat door een ander dier gevangen en opgegeten wordt.*

Het hert is een prooi voor de leeuw.

het gereedschap *voorwerpen die je gebruikt om iets te doen of te maken, bijvoorbeeld een hamer*

De kat gebruikt zijn klauwen als gereedschap om vogeltjes te vangen.

de zuurstof *een gas dat in de lucht zit en dat mensen en dieren nodig hebben om te leven*

Vissen kunnen zuurstof uit het water halen.

het insect *een klein dier met zes poten en vleugels, bijvoorbeeld een vlieg of een mug*

Insecten zijn dieren die heel veel voorkomen in de wereld.

de landkaart *een groot stuk papier waarop één of meer landen staan getekend. Er staan ook steden, dorpen en wegen op*

De man keek op de landkaart om te zien waar Amstelveen lag.

de stengel *het dunne deel van een plant waaraan een blad of een bloem zit*

Omdat het zo droog was, hing de stengel van de plant helemaal slap.

de naaldboom *een boom zoals een den of een spar, die geen bladeren heeft maar naalden. Naalden zijn kleine scherpe blaadjes*

In de bergen groeien vooral naaldbomen.

de knop *een blad dat nog dicht zit. Ook een bloem zit eerst in een knop*

Aan de knoppen in de bomen kon je zien dat de lente begonnen was.